

NYTT REGELVERK FOR DRIFTSSTØTTE TIL NASJONALE MINORITETERS ORGANISASJONER»

Kommentar fra Kvenlandsforbundet v/Bjørnar Seppola
Skibotn, 3. august 2015

Det vises til høringsutkast fra KMD datert 10.7.2015 om nytt regelverk for driftsstøtte til nasjonale minoriteters organisasjoner.

Forslaget om poengberegning som så gir grunnlag for utregning av tilskuddsbeløp i kroner gir vi i prinsippet vår støtte til. Men for organisasjoner som arbeider med språk passer den forslåtte ordningen dårlig.

Om man melder seg inn i en kvensk/norskfinsk organisasjon, nøyer seg med å betale inn medlemskontingenten og ellers forholder seg passiv, gir dette uttelling i form av 5 poeng og 1415 kroner pr år. Men om man er aktiv og lærer seg språket så gir dette 0 poeng og 0 kroner i kassa, uansett hvor mye man måtte arbeide med språk og kultur.

Forslaget om samme støtte i kroner og ører om man er et passivt støttemedlem eller et aktivt medlem som arbeider med å lære seg språket, bidrar ikke til å fremme språkopplæring. Snarere tvert i mot. Det er fare for at denne støtteordningen vil bidra til å pasifiserende medlemmene og organisasjonene. Hovedmålet for arbeidet vil bli å tegne medlemmer, for hvert medlem gir kroner i kassa. Men målet for arbeidet, slik det er definert i de to konvensjonene vi arbeider i forhold til er for kvenene/norskfinnernes vedkommende å ivareta språk og kultur. For kvenene/norskfinnene er det kun språk og kultur som skiller fra den øvrige norske befolkning. Språket utgjør 90 % av det som skiller. Lærer man språket følger hoveddelen av kulturen med.

Vi ønsker at tilskuddsordningene skal utformes slik at de stimulerer til økt innsats i organisasjonene og til økt egeninnsats blant medlemmene. Dette vil være nødvendig om man ønsker revitalisering av språk og kultur. Å melde seg inn som medlem i en kvensk/norskfinsk organisasjon er bare det første lille steget i retning av kulturell revitalisering. Tilskuddsordningene bør bygges opp slik at tilskuddet pr medlem øker etter hvert som medlemmene bygger ut sine språklige og kulturelle ferdigheter.

Det felles europeiske rammeverket for språknivåer utarbeidet av Europarådet brukes i dag i de fleste land og bør kunne tas i bruk også i Norge. Europarådets standard deler språkferdighetene opp i 3 hovednivåer: 1. nybegynnernivå, 2. mellomnivå, 3. avansert nivå.

https://no.wikipedia.org/wiki/Det_felles_europeiske_rammeverket_for_spr%C3%A5k

Vi foreslår en slik modell for poengberegning :

Medlemskap i en kvensk/norskfinsk organisasjon	1 poeng
Oppnådd språkferdighet på nybegynnernivå	5 poeng
Oppnådd språkferdighet på mellomnivå	10 poeng
Oppnådd språkferdighet på avansert nivå	20 poeng

En slik gradering av tilskuddet vil stimulere organisasjonene til å arbeide med språket og gi mer aktivitet i foreningene. Gradering av tilskuddet vil virke motiverende på det enkelte medlem og vi vil få mer aktive medlemmer og mer aktive organisasjoner.

Ved å overføre denne beregningsmodellen på det eksemplet som ble vedlagt departementets forslag vil man få slikt utslag:

Passivt støtte-medlemskap i en kvensk/norskfinsk organisasjon gir	1 poeng = 283 kr pr støtte-medlem
Oppnådd språkferdighet på nybegynnernivå	5 poeng = 1415 kr pr medlem på begynner-nivå
Oppnådd språkferdighet på mellomnivå	10 poeng = 2830 kr pr medlem mellomnivå
Oppnådd språkferdighet på avansert nivå	20 poeng = 5660 kr pr medlem på høyere nivå

Med denne beregningsmodellen, kan de som ønsker å stå som passive medlemmer og gi sin støtte gjennom sitt medlemskap fortsatt gjøre det. Det samme kan de som kun ønsker å delta i kulturelle og sosiale aktiviteter gjøre. Samtidig får de som ønsker å bruke tid og krefter på å revitalisere språk og kultur få bedre arbeidsvilkår gjennom økte tilskudd direkte knyttet til arbeidet med språket.

Gjennom graderte tilskudd i forhold til oppnådd språkferdighet hos medlemmene i organisasjonene blir organisasjonene nødt til å holde seg oppdatert om språkferdigheten hos sine medlemmer. Dette kan lett gjøres ved et enkelt spørsmål som besvares i forbindelse med betaling av kontingent. Kriteriene for språkkunnskaper på de ulike nivå er standardiserte og kjente. Organisasjonene behøver bare å viderefremme kunnskaper om dem. Registreringen må basere seg på en egenvurdering på samme måte som kven/norskfinne i dag bygger på egendefinisjon. Det vil si at det enkelte medlem opplyser om språkferdigheter og eventuell utvikling av slike. Organisasjonene registrerer og rapporterer til departementet.

Europarådet har etterspurt antall språkbrukere for de norske minoritetsspråkene. Til nå har vi ikke kunnet svare, men det kan vi i framtiden gjøre, om vi benytter denne muligheten for registrering av språkferdighet. I så måte vil dette være et framskritt ved at vi får satt tall på språkferdighetene. Samtidig vil fokusering på språk og kultur også i sammenheng med tildeling av driftstilskudd øke bevisstheten om viktigheten av språkferdighet dersom man skal revitalisere språket. Det hjelper ikke om regjeringen vedtar nivå 3 for kvensk/finsk, dersom medlemmene ikke er villige til å lære seg språket på et høyere nivå (nivå 3).

Grunnen til at Stortinget bevilger penger til språklige minoriteter er at minoritetene skal gis mulighet til å ivareta språk og kultur. Men samvirket mellom myndigheter og minoritet må bygge på et samarbeid. Å være minoritet innebærer rettigheter, men også plikter. Når myndighetene oppfyller sin plikt til å bidra med midler, må minoritetsmedlemmene selv, de som mottar midlene, oppfylle sin plikt med å lære og vedlikeholde språket. Det sentrale innholdet i den kvenske/norskfinske kulturen er språket. Når man arbeider med språket, så følger kulturen automatisk med.

I Norge har vi fulgt prinsippet om generell støtte basert på medlemstall i 15 – 20 år. I denne perioden er antallet språkbrukere halvert. Det er kanskje på tide å prøve med mer målrettede tiltak. Vi ønsker en diskusjon innad i minoritetsmiljøet om dette spørsmålet før endringer gjennomføres. Gjerne også en offentlig debatt hvor allmenheten får komme med synspunkter på målsettingen for minoritetsarbeidet. Er minoritetene kulturelle grupperinger, eller er de å betrakte som etniske grupper? Kanskje dette kunne være tema på neste kontaktforum for minoriteter.

Skibotn 18. august 2015

Bjørnar Seppola